

**BİLİMSEL VE ÇOK DİSİPLİNLİ
MÜHENDİSLİK ANLAYIŞINDAN UZAK
DÜZENLEMELER,
GÜVENLİ YAPI ÜRETİMİNE
VE KAMU YARARINA
HİZMET EDEMEZ!**

**KAZI DESTEK YAPILARI TASARIM VE
UYGULAMA ESASLARI YÖNETMELİĞİ
DEĞİŞİKLİĞİ
YENİDEN DEĞERLENDİRİLMELİDİR!**

MÜHENDİSLİK JEOLJİSİ

JEOTEKNİK PARAMETRELER

DİSİPLİNLER ARASI İŞ BİRLİĞİ

GÜVENLİ TASARIM

GÜVENLİ UYGULAMA

JEOLJİ MÜHENDİSLERİ ODASI
TMMOB

KAZI DESTEK YAPILARI TASARIM VE UYGULAMA ESASLARI YÖNETMELİĞİ DEĞİŞİKLİĞİ YENİDEN DEĞERLENDİRİLMELİDİR!

Kazı Destek Yapıları Tasarım ve Uygulama Esasları Yönetmeliği değişikliği, mühendislik hizmetlerinin temelini oluşturan disiplinler arası çalışma anlayışı açısından önemli tartışmaları beraberinde getirmiştir.

16 Temmuz 2026 tarihli Resmî Gazete`de yayımlanarak yürürlüğe giren Kazı Destek Yapıları Tasarım ve Uygulama Esasları Yönetmeliği değişikliği, mühendislik hizmetlerinin temelini oluşturan disiplinler arası çalışma anlayışı açısından önemli tartışmaları beraberinde getirmiştir.

Yapılan düzenleme incelendiğinde; kazı destek yapılarının tasarım ve uygulama süreçlerinde belirleyici rol oynayan mühendislik jeolojisi ve jeoteknik çalışmalarının yeterince dikkate alınmadığı, sürecin ağırlıklı

olarak inşaat yapım ve uygulama sürecine dayalı tek bir meslek disiplini ekseninde tanımlandığı görülmektedir. Oysa günümüzde büyük mühendislik yapılarının güvenliği, farklı mühendislik disiplinlerinin bilgi ve deneyimlerini bütünleştiren çok disiplinli bir yaklaşımla sağlanabilmektedir.

Deprem gerçeğiyle yaşayan, karmaşık jeolojik ve jeoteknik koşullara sahip ülkemizde; kazı destek yapılarının güvenliği yalnızca taşıyıcı sistem hesaplarıyla, aletsel ve gözleme dayalı izleme metotlarıyla

değil, zeminin ve kaya ortamının doğru tanımlanması, jeolojik modelin oluşturulması, yeraltı suyu koşullarının belirlenmesi ve mühendislik parametrelerinin doğru ortaya konulmasıyla mümkündür.

Jeoloji Mühendisliği'nin ve Jeoloji Mühendisleri'nin Süreçteki Rolü Göz Ardı Edilmemelidir!

Yönetmelikte yer verilen "Geoteknik Parametre" kavramı; uluslararası teknik standartlarda (Eurocode 7, FHWA, OSHA, AASHTO vb.) ve ülkemizdeki mühendislik uygulamalarında, Jeoloji Mühendisliği disiplininin ana uzmanlık ve çalışma alanını ilgilendirmekte, ayrıntılı mühendislik jeolojisi çalışmaları ve arazi araştırmaları sonucunda elde edilen verilere dayanmaktadır.

Yönetmelikte "Geoteknik Sorumlunun, kazı destek yapısının uygulama aşamaları ve ömrü boyunca, muhtemel tüm Göçme Sınır Durumlarını ve Hizmet Görebilirlik Sınır Durumlarını değerlendirmesi gerekir denilmektedir. Kaya kütlesi ortamında gelişebilecek yenilme mekanizmalarının (kaya

düşmesi, kama kayması, düzlemsel kayma, devrilme vb.) değerlendirilmesi ise jeolojik süreksizlikler, kaya kütlesi özellikleri ve jeolojik yapı dikkate alınarak Jeoloji Mühendisi ile birlikte yürütülmelidir. Ayrıca uygulama aşamasında gerçekleştirilen sondaj ve her türlü foraj imalatlarına ait sondaj/foraj loglarının jeolojik açıdan değerlendirilmesi ve projedeki kabullerin sahadaki jeolojik koşullarla uyumunun kontrolü de Jeoloji Mühendisi ile koordineli olarak takip edilmeli, Jeoloji Mühendisleri veri raporu ile sınırlandırılmamalıdır.

Zemin ve kaya birimlerinin tanımlanması, süreksizlik sistemlerinin değerlendirilmesi, yeraltı suyu koşullarının belirlenmesi, aktif tektonik yapıların incelenmesi ve mühendislik parametrelerinin ortaya konulması, mühendislik jeolojisinin temel çalışma alanlarıdır. Jeoteknik tasarım ise bu bilimsel veriler üzerine inşa edilmektedir.

Kazı destek yapıları, yalnızca betonarme ve çelik elemanlardan oluşan mühendislik sistemleri değildir. Bu yapıların güvenliği; zeminin ve kaya ortamının doğru tanım-

lanmasına, mühendislik jeolojisi çalışmalarına ve güvenilir jeoteknik parametrelerin belirlenmesine dayanır. Bu sürecin temel aktörlerinden olan Jeoloji Mühendisleri'nin dışlanması; tasarım ve denetim mekanizmalarını zayıflatacak, kazı göçmeleri, oturmalar, heyelanlar ve çevre yapılarında hasar riskini artıracaktır. Sonuçta kamu yararı zedelenecek, ekonomik kayıpların yanı sıra yurttaşların can ve mal güvenliğini tehdit eden ciddi sonuçlar ortaya çıkabilecektir.

Güvenli Yapılar Ortak Mühendislik Kültürüyle Üretilir!

16 Temmuz 2026 tarihli yönetmelik değişikliği, güvenli yapı üretiminin gerektirdiği çok disiplinli mühendislik anlayışını yeterince yansıtmamaktadır. Düzenlemenin, kazı destek yapılarının tasarım ve uygulama süreçlerinde tek bir meslek disiplini öne çıkaran bir çerçeve oluşturduğu görülmektedir.

Oysa mühendislik; farklı disiplinlerin bilgi, deneyim ve uzmanlıklarını ortak bir hedef doğrultusunda bir araya getiren bütüncül bir çalışma alanıdır. Her mühendislik disiplininin kendi uzmanlık alanı içerisinde sürece katkı sunması, hem güvenli yapı üretiminin hem de etkin kamusal denetimin temel koşullarından biridir.

Bu nedenle, disiplinler arası iş birliğini sınırlandırabilecek nitelikteki düzenlemelerin; uygulamada görev, yetki ve sorumlulukların paylaşımına ilişkin tartışmalara yol açabileceği, proje süreçlerinde bütüncül mühendislik yaklaşımını zayıflatabileceği ve sonuç olarak kamu yararı ile yapı güvenliği açısından istenmeyen sonuçlar doğurabileceği değerlendirilmektedir.

Bu nedenle mühendislik hizmetlerini tek

disiplinli bir yaklaşımla tanımlayan düzenlemeler; bilimsel gelişmeler, uluslararası uygulamalar ve çağdaş mühendislik anlayışıyla uyumlu değildir.

ÇAĞRIMIZDIR!

TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası olarak;

- Kazı Destek Yapıları Tasarım ve Uygulama Esasları Yönetmeliği'nin, mühendislik jeolojisi ve jeoteknik disiplinlerinin birlikte değerlendirilmesini esas alan çok disiplinli bir anlayışla yeniden gözden geçirilmesini,
- Düzenlemenin uluslararası teknik standartlar, bilimsel veriler ve kamu yararı doğrultusunda yeniden ele alınmasını,
- Güvenli yapı üretiminin gereği olan disiplinler arası iş birliğini güçlendirecek ve meslek alanımızı yok saymayan bir çerçevede revize edilmesini talep ediyoruz.

Çünkü güvenli yapılar; tek bir disiplinin değil, mühendislik jeolojisiyle başlayan, jeoteknik tasarımla devam eden ve tüm ilgili mühendislik disiplinlerinin ortak çalışmasıyla hayata geçirilen bilimsel bir sürecin ürünüdür.

Meslektaşlarımızın haklarını, yetkilerini ve meslek alanımızı korumak adına bu haksız düzenlemeye karşı yürütmenin durdurulması ve iptali talebiyle yargı yolu dâhil olmak üzere tüm yasal süreçleri sonuna kadar kullanacağımızı kararlılıkla bildiririz.

Kamuoyuna saygıyla duyurulur.

TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası
Yönetim Kurulu